

בין ספיגה לדחייה אפי גן

ציוריה הגדולים של שרה כהנא מכים בבטן הרכה של המתבונן. דימויים המורכבים מכתמי צבע גדולים, נספגים בעין הצופה ויוצרים חוויה המחלחלת למקומות נסתרים, תת מודעים. מתוך תחושת משיכה או דחייה, המתבונן יכול לקבוע מיד: אוהב את שלפניו \ לא אוהב.

המאמר הוא בבחינת הזמנה להתבוננות נוספת וזאת על מנת לנסות ולהבין את החוויה המדהדת בנו ובכדי להשלים עם מה שאינו ברור ומתפענח בהמשך.

העבודות גדולות באופן יחסי ומקשות' לתפוס את הציור 'במבט אחד. העיניים משוטטות על הבד הלוח ושוב, ואנחנו נדרשים להתקרב ולהתרחק. העבודות מנכיחות עוצמה, כוח, כנות וחשיפה וכמכריזות

בראש חוצות וללא התנצלות "יש לי מה להראות, אין לי מה להסתיר!"

כשכהנא מנסה לתמלל את עבודתה, היא משאילה את דימוי אדרתו המאוירת של' הנסיך הקטן 'מאת סנט אקזופרי .

כשם שהנסיך הקטן — פורש, פותח אדרתו, ונפרש לעולם, כך עבודותיה: גלויות ופתוחות, קוראות לקשר

ומצהירות בכנות מכאיבה: "ככה אני."

מתוך תפיסת עולם אקזיסטנציאלית, קיומית, מודעת כהנא לחוויה המתסכלת של חוסר האפשרות להריגה מעצמה ,

מהגוף. אנחנו אדם, גוף, ומכאן גבולותינו. תפיסתה הפילוסופית מושפעת ממשנתם של מרטין בובר ושלמה גיורא

שוהם. את מגבלות הקיום היא מקבלת לא מתוך הכנעה, אלא תוך כדי מאבק, קונפליקט, שאילת שאלות, הליכה עד

הקצה, תוך שהיא מתמודדת ומנסה לחרוג מן הגבולות ולהגיע אל תחושת פריצתם. דרך מעשה הפירוק ובריאת

הדימוי, מתמודדת כהנא עם הקושי האימננטי לקבל את התפיסה האקזיסטנציאלית.

העבודות מכילות דמות — פיגורה, צורה שמזכירה דבר מה אחר, חרק המנסה לעוף, סימנים של גוף: קטע מעמוד

שדרה, לעיתים ראש, לעיתים בטן, אגן, רגליים מקוטעות, כתמים גדולים של צבע, נטולי פחד. צבע עוצמתי

המחזיק פראיות מופשטת, מכה במתבונן. הדמות מורכבת מאלמנטים מופשטים, מתפשטים, אלמנטים בתנועה .

בסדרה מוקדמת של כהנא סולמות סזיפיים (1) סימלו הסולמות את הניסיון להיאחז בדבר מה, ממנו נתלשה תדיר .

לאורך השנים החל בסדרה בידיים נאמנות (2) דרך

סדרת עבודות Butterfly merry (3) ובעבודותיה האחרונות, הפכו הסולמות לעמוד שדרה, לפיגורה, לדמות בשר

ודם. הדמות העומדת ביסוד עבודתה, עוברת באופן סזיפי אבולוציה, השתנות איטית ומתמידה.

בין לבין: לעיתים הדמות אנדרוגינית ומעוררת תחושת כוחניות לצד כניעה, בעלת אגן מכיל אך יש בה גם דימוי

פאלי. הטשטוש המכוון בין דמות גברית לנשית, מאפשר אי של שקט. מקום בו מתבטלות

היררכיות סטריאוטיפיות. מבחינה זו עבודתה של כהנא מחזיקה היגדים עכשוויים, פמיניסטיים, פלורליסטיים ומתגרים.

הכתם הצבעוני חזק ולא נופל בעוצמתו מן הדמות. ניתן לחוש במאבק איתנים המתחולל על הבד: חלקו העליון מול חלקו התחתון, בשרניות איברים מול אופני הנחת צבע כתמיים, תחושה מיימית וכתמית מול תחושת כובד ומסה, שליטה בבד וציור מכוון, מול תחושת חוסר שליטה, שבה לכאורה הצבעים זולגים בעצמם (טכניקת העבודה מאפשרת לערבוב צבעי האקריליק והוורניש לזלוג על הבד באופנים מרתקים המגיעים לאיכויות אקוורליות). בין ספיגת הצבע לדחיית הצבע על הבד,

בין ספיגת הדימוי על ידינו, לדחייתו המיידית מאיתנו, הדימוי מזכיר לנו גרוטסקיות אנדרוגינית בעולם זואולוגי אחר. אנחנו נעים בין התבוננות משתאה נוכח הצבע האקספרסיבי ומשיכות המכחול המדויקות והרחבות, לבין דחייה, קלקול, אנטייתזה ליופי שלם, מום שהוטל, שיבוש

שנוצר, פגיונות, תילתול פנימי, 'טלטול הכרחי. אנחנו כמו הציור, כמו כהנא, נמצאים בין ספיגה לדחייה.

(1) סדרת עבודות "סולמות סזיפיים" משנת 2003

(2) סדרת עבודות "בידיים נאמנות" מהשנים 2004-5

(3) סדרת עבודות " Butterfly merry " משנת 2009

דצמבר 2011